

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
9.12.2025

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUSTA KOSKEVAN SITOUKSEN ANTAMISESTA VUONNA 2026

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Eläinten hyvinvointikorvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Eläinten hyvinvointikorvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt muutoksia CAP-suunnitelmaan vuodelle 2026. Muutosesitys toimitettiin 4.7.2025 Euroopan komissiolle, joka hyväksyi muutosesityksen 2.10.2025 (komission täytäntöönpanopäätös C(2025)6615).

Kansallisesti eläinten hyvinvointikorvauksesta säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin ja 7 §:n 4 momentin nojalla voidaan korvauksen vuosittaisesta myöntämisestä ja sitoumuksista säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Rahoituskaudella 2023-2027 annetaan vuosittain valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvointikorvausta koskevien uusien sitoumusten antamisesta. Valtioneuvoston asetuksen antamisen yhteydessä otetaan huomioon eläinten hyvinvointikorvaukseen vuosittain käytettävissä oleva valtion talousarvion määräraha.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, Eläinten terveys ETT ry:ltä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, Helsingin yliopiston eläinlääketieteelliseltä tiedekunnalta, Eläinten hyvinvointikeskukselta, Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ltä, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen Siipikarjaliitto ry:ltä, Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Suomen Sikayrittäjät ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä ja Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä.

3. Asetuksen sisältö

Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin eläinten hyvinvointikorvausta koskevista sitoumuksista. Vuonna 2026 viljelijä voisi antaa uuden eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun sitoumuksen. Eläinten hyvinvointikorvausta koskeva sitoumus voidaan antaa naudoista, sioista, lampaista, vuohista sekä siipikarjasta.

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin eläinten hyvinvointikorvausta koskevaan sitoumukseen valittavista toimenpiteistä. Viljelijä voisi sitoumuksen antaessaan valita eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1381/2022) 4 §:ssä tarkoitettuja eläinlajikohtaisia toimenpiteitä. Vuonna 2026 kaikki edellä mainitut eläinlajikohtaiset toimenpiteet olisivat valittavina. Eläinlajikohtaisia toimenpiteitä olisi valittava vähintään yksi. Eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan kunkin eläinlajin osalta on valittava vähintään kyseisen eläinlajin hyvinvointisuunnitelmaa koskeva toimenpide. Kunkin eläinlajin osalta on siten toteutettava kyseisen eläinlajin hyvinvointisuunnitelmaa koskevaa toimenpidettä, jotta muista kyseistä eläinlajia koskevista toimenpiteistä voidaan myöntää eläinten hyvinvointikorvausta.

Asetuksen 3 §:n mukaan asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

4. Taloudelliset vaikutukset

Eläinten hyvinvointikorvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.10.43 (Eläinten hyvinvointikorvaukset). Vuoden 2026 valtion talousarvion mukaan kyseisen momentin määräraha on 74 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 31,8 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 42,2 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus rahoituskaudella 2023—2027 on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia.

Momentilla 30.10.43 arvioidaan lisäksi olevan vuonna 2026 noin 53,9 miljoonaa euroa vuodelta 2025 siirtyvää määrärahaa. Momentilla arvioidaan siirtyvä määräraha huomioon ottaen olevan yhteensä käytettävissä noin 127,9 miljoonaa euroa. Siirtyvä määräraha käytetään vuonna 2025 myönnettyjen eläinten hyvinvointikorvausten toisen maksuerän maksamiseen. Vuonna 2025 myönnettyjen eläinten hyvinvointikorvausten toinen maksuerä (noin 70 prosenttia) maksetaan kesäkuussa 2026.

Eläinten hyvinvointikorvausta varten arvioidaan vuonna 2026 tarvittavan CAP-suunnitelman mukaisten eläinten hyvinvointikorvausten maksuun noin 74 miljoonaa euroa.

Eläinten hyvinvointikorvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäätösten, valtion talousarvion ja henkilötyövuosien puitteissa.

5. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 6 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus (Luke), Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta ja SEY Suomen Eläinsuojelu.

SEY Suomen Eläinsuojelun lausunnossa todettiin, että eläinten hyvinvointia edistettäisiin varmemmin käytännössä, kun kirjallisen hyvinvointisuunnitelman laatimisen ohella edellytettäisiin toisenkin hyvinvointia parantavan toimenpiteen toteuttamista. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska muutos vaatisi ensin CAP-suunnitelman muuttamisen. Toimenpiteiden valintamahdollisuuden osalta on pyritty ottamaan huomioon tilojen erilaisuus. Tilarakenne ja tuotantosuunta huomioon ottaen kaikkien tilojen ei ole mahdollista valita kahta toimenpidettä. Tiloilla on mahdollisuus valita juuri ne toimenpiteet, jotka soveltuvat niiden olosuhteisiin. Käytännössä yli 90 prosenttia eläinten hyvinvointikorvausta saavista tiloista on valinnut enemmän kuin yhden toimenpiteen.

Valtiovarainministeriöllä, ympäristöministeriöllä, Ruokavirastolla, Luonnonvarakeskuksella (Luke) ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunnalla ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

6. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

7. Voimaantulo

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen eläinten hyvinvointikorvausta koskevan sitoumuksen antamisesta vuonna 2026.